

Motion till riksdagen 2005/06: MJ512

av Staffan Danielsson och Anders Larsson (c)

Rätt att freda vargattackerad jakthund m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om ändring av 28 § jaktlagen så att rätt medges att vid angrepp av varg eller annat rovdjur på husdjur och jakthund skydda dessa genom att skjuta rovdjuret.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att straffsatserna för jaktbrott ses över i syfte att sänkas väsentligt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ersättning för kostnad som uppkommit vid rovdjursangrepp eller hot om rovdjursangrepp skall utgå till fullo både för direkta och indirekta kostnader.

Motivering

Allemansrätten ger oss alla möjlighet att fritt röra oss i Sveriges härliga skogar och marker. Den rätten begränsas nu i praktiken alltmer i allt större områden, som mer kommer att klassas som vildmark än som levande landsbygd. Det öppna landskapet i vårt land är redan starkt hotat i skogs- och mellanbygderna genom en mycket krass ekonomisk verklighet som lägger alltfler åkrar och betesmarker för fåfot och igenväxning.

Ovanpå detta drivs nu en allt tätare stam av varg, björn och lo fram över landet. Stammen ska i princip inte finnas på fjällvidderna och skogsmarken i det nordliga renskötselområdet som omfattar ca 40 % av Sveriges yta. I stället ska vargar och björnar föröka sig i södra och mellersta Sveriges landsbygds- och skogsområden. Självfallet kommer detta att i dessa områden ytterligare försvåra upprätthållandet av en levande landsbygd med betande djur och bosättningar.

Bibelns böcker talar mycket om den gode herden som skyddar och bryr sig om sina får. Människan har i alla tider hållit husdjur, skött dem, använt deras

Fel! Okänt namn på

mjölk och ull och så småningom kött, givit dem foder och vatten samt skyddat dem från faror och ond bråd död. Detta ligger i människans innersta väsen, att ta väl hand om och skydda sina husdjur som får, kor, kalvar, hundar och jakthundar.

Idag är ibland detta beteende kriminaliserat i vårt land och kan drabba den som värnar sina husdjur med mycket hårda fängelsestraff, ofta längre än de straff som utdöms för dråp och grov misshandel av människor. Den varg som dödar får under stor skräck och utdragna stora lidanden skyddas av lagstiftningen så till den grad att det i stället är den gode herden som i iver att skydda sina får, eller kanske sin mångåriga jakthund, klassas och döms som en allvarlig och förhårdad brottsling. I stället värnar staten rätten för rovdjur att fritt ägna sig åt sina naturliga beteenden genom att överfalla, sarga och massdöda husdjur, samt givetvis även mycket stort antal älgar och rådjur som människan annars hade fällt genom jakt i ordnade former. I de delar av landet där varg- och björnstammen breder ut sig beräknas rovdjuren döda mellan 20 % och hela årstillväxten av älg och rådjur.

En ögonblicksbild av de lidanden som drabbar vargmassakrerade husdjur är den syn som mötte en modern lantbrukare, eller herde, utanför Filipstad i vintras.

”Döda får, får som fortfarande levde men där halva bakkdelen var aväten, får som var huggna i halsen, livrädda förskräckta får. 13 får avrättades av varghanen. De satte ut vakter nästa natt. Men efter två nätter var det dags igen. 17 döda får och 3 saknade. De rovdjursdrabbade lantbrukarna får inte full ersättning, varken för sina skador eller stängsel. Indirekta skador – en oerhörd tidsspilla att leta får och döda dem i ordnade former – ersätts inte alls. Den som skyddar sina tamdjur betraktas efter den senaste domen som grov brottsling och döms till fängelse, på samma sätt som om han vållat någon människas död. För lantbrukare handlar de händelser man går igenom vid ett vargangrepp inte bara om ekonomi utan minst lika mycket om traumatiska upplevelser, psykiskt lidande, vanmakt, rädsla och oro.”

Vi har en sträng djurskyddslag i Sverige. Om husdjur far illa i olika avseenden drabbas djurägaren av stränga straff. Någon liknande omsorg om de vilda djuren, eller om de husdjur som dödas enligt ovan, finns dock inte. Staten som åsamkar så många husdjurs och vilda djurs utdragna lidanden genom den växande rovdjursstammen har av sig själv beviljats straffrihet för detta. Utan denna diskriminerande särbehandling hade rimligen jordbruksministern som högsta ansvarig för så många husdjurs och vilda djurs utdragna lidanden ådömts samma straff som idag ådöms grova brott mot djurskydds- och jaktlagen.

Mot denna bakgrund bör rovdjurslagstiftningen ses över.

Vad som i vart fall skyndsamt bör åtgärdas är tre saker. Jaktlagens 28 § lär nu ska ändras så att rovdjur som attackerar värmlösa får i hägn får skjutas. Det är ett steg i rätt riktning men helt otillräckligt. Den lantbrukare, jägare eller fåraherde som ser sitt husdjur eller sin jakthund utsättas för vargangrepp måste, var det än sker, få rätt att rädda djurets liv genom att skjuta rovdjuret. Det är omänskligt att begära att t.ex. ”husse” ska stå som passiv åskådare medan vargen sliter den trogne jakthunden i bitar. Och det är orimligt att

Fel! Okänt namn på

utdöma stränga fängelsestraff för den som räddat sina husdjur eller sin jakt-hund. Därför bör jaktlagens 28 § ändras så att rätt medges att vid angrepp av varg eller annat rovdjur på husdjur och jakthund skydda dessa genom att skjuta rovdjuret. Detta bör ges regeringen till känna.

Straffsatserna för jaktbrott är också anmärkningsvärt höga gentemot annan "kriminalitet". Straffsatserna för jaktbrott bör därför ses över och sänkas väsentligt. Detta bör ges regeringen till känna.

År 2003 dödade varg 129 tamdjur, björn 162 och lo 174. Ersättning utgick för de dödade djuren. Däremot betalas vanligen inte ersättning ut för allt arbete med att sätta upp viltstängsel och andra skyddsinsatser, eller för alla de stora indirekta kostnader som uppstår vid vargangrepp, t.ex. för mängder av arbetstimmar för att avliva och samla in resterna av dödade djur samt för att samla in överlevande livrädda djur över stora arealer. Inte heller utgår någon ersättning för de svåra trauman och psykiska lidanden som drabbar de människor som tagit som sin livsuppgift att hålla och föda upp husdjur, och hålla landskapet levande och öppet.

Därför bör ersättning vid angrepp av rovdjur på tamdjur utgå fullt ut för både indirekta och direkta kostnader i enlighet med vad som ovan beskrivits i motionen. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 23 september 2005

Staffan Danielsson (c)

Anders Larsson (c)